

opusdei.org

Bönen öppnar dörren för Gud

Den fjärde katekesen i påven
Franciskus serie om bönen.

2020-05-29

Vi ägnar dagens katekes åt de
rättfärdigas bön.

Guds plan för mänskligheten är god,
men i vår vardag erfar vi det ondas
närvaro. De första kapitlen i Första
Mosebok beskriver hur synden
stegvis sprids i människans historia.
Adam och Eva (jfr 1 Mos 3:1-7)
tvivlar på att Guds avsikter är goda.

De tror att de har att göra med en avundsjuk gud, som vill hindra dem från att vara lyckliga. Deras hjärta ger efter för den ondes frestelse och grips av storhetsvansinne: “Om vi äter av trädets frukt, blir vi som Gud” (jfr vers 5). Detta är frestelsen: detta är den ambition som smyger sig in i hjärtat. Men erfarenheten blir raka motsatsen: deras ögon öppnas och de upptäcker att de är nakna (vers 7). Glöm inte detta: frestaren betalar inte vad han lovar.

Det onda blir än mer dominerande i den andra generationen av människor i historien om Kain och Abel (jfr 1 Mos 4:1-16). Kain är avundsjuk på sin bror. Avundens mask äter upp honom inifrån. Fast han själv är den förstfödde ser han Abel som en rival, som hotar hans ställning. Det onda träder fram i hans hjärta, och Kain lyckas inte styra det. Det onda börjar träda in i hjärtat: tankar om att se nästan med

misstanke. Och detta sker också med tanken: "Han är ond, han kommer att skada mig." Och denna tanke träder in i hjärtat... Och så slutar historien om de första bröderna med ett mord. Jag tänker idag, på broderskap människor emellan... krig överallt.

Kains avkomma utvecklar hantverk och konst, men också våld, som kommer till uttryck i Lemeks olycksbådande sång: "Jag dödar en man för ett sår, en yngling för en skråma. Kain blir hämnad sju gånger om, Lemek sjuttiosju." (1 Mos 4:23-24). Hämnden: "Du har gjort det, du skall få betala för det". Men det säger inte domaren, det säger jag. Och jag gör mig själv till domare över situationen. Och så sprids det onda tills det fyller hela tavlan: "Herren såg att ondskan på jorden var stor; människornas uppsåt och tankar var alltid och alltigenom onda" (1 Mos 6:5). De storslagna berättelserna om syndaflo den (kapitel 6-7) och Babels

torn (kapitel 11) visar att det behövdes en ny början, som en ny skapelse, som skall fullbordas i Jesus Kristus.

Men på dessa bibelns första sidor kan man också läsa en annan historia, mindre framträdande, mycket mer ödmjuk och from, som handlar om befrielse och hopp. Även om nästa alla uppför sig grymt och gör hat och erövring till den stora motorn i människans historia, så finns det människor som förmår be till Gud med uppriktighet, som skriver människans öde på ett annat sätt. Abel offerar till Gud sina förstfödda djur. Efter hans död fick Adam och Eva en tredje son, Set, som blev far till Enosh (som betyder "dödlig"), och bibeln berättar: Det var vid denna tid man började åkalla Herren" (4.26). Sedan träder Enok fram, en människa som "vandrar med Gud" och som lyfts upp till himlen (jfr 5:22,24). Och till sist har

vi historien om Noa, en rättfärdig man som "levde i gemenskap med Gud" 86:9, och inför honom håller Gud tillbaka sin föresats att utplåna mänskligheten (jfr 6:7-8).

När man läser dessa berättelser får man intrycket att bönen är en fördämning, en tillflykt för människan inför det ondas tidvatten som växer i världen. Om vi tänker efter ber vi också för att räddas från oss själva. Det är viktigt att be: "Herre, rädda mig från mig själv, från mina ambitioner, från mina lidelser". De bedjande på bibelns första sidor är människor som skipar fred: när bönen är äkta befriar den från våldets instinkter och är en blick som riktas till Gud, för att han på nytt skall ta hand om människans hjärta. Vi kan läsa i Katekesen: "Många rättfärdiga i alla religioner har bett på detta sätt." (KKK 2569). Bönen odlar rabatter av pånyttfödelse på platser där

människans att enbart lyckats utvidga öknen. Och bönen är mäktig, för den drar till sig Guds makt, och Guds makt ger alltid liv: alltid. Gud är livets Gud och låter oss födas på nytt.

Därför löper Guds herravälde längs denna kedja av män och kvinnor, ofta missförstådda eller marginaliserade här i världen. Men världen lever och växer tack vare Guds kraft som dessa hans tjänare drar till sig med sin bön. De är en kedja som inte gör något oväsen, som sällan hamnar på förstasidorna, men som ändå är viktig för att världen skall kunna förtrösta igen! Jag minns berättelsen om en man, en viktig regeringschef, inte i vår tid, utan i det förflutna. En ateist som inte hade någon religiös känsla i hjärtat, men när han var barn hörde han sin farmor be, och det bevarade han i sitt hjärta. Och i en svår stund i hans liv kom det minnet tillbaka till hans

hjärta och sade: ”Men min farmor brukade be...” Så började han be med sin farmors ord, och där fann han Jesus. Bönen är en kedja av liv, alltid. Många män och kvinnor som ber sprider livets utsäde. Bönen sår liv, den lilla bönen: därför är det viktigt att lära barn att be. Det gör ont i mig när jag ser barn som inte kan göra korstecknet. Man måste lära dem att göra korstecknet ordentligt, för det är den första bönen. Det är viktigt att barnen lär sig att be. Sedan kanske de glömmer bort det och tar en annan väg i livet, men de första böner man lärt sig som barn stannar kvar i hjärtat, för de är ett livets utsäde, ett utsäde av dialog med Gud.

Guds vandring i Guds historia har gått genom dem: den har gått genom en ”spillra” av mänskligheten som inte har anpassat sig efter den starkares lag, utan som har bett Gud göra sina under, och framför allt att

förvandla vårt hjärta av sten till ett hjärta av kött (jfr Hes 36:26). Och där hjälper bönen: för bönen öppnar dörren för Gud och förvandlar vårt hjärta, som ofta är av sten, till ett människohjärta. Och det behövs mycken mänsklighet, och med mänsklighet ber man väl.

Vatican News/Översättning Olle Brandt

pdf | Dokument automatiskt skapad från <https://opusdei.org/sv-se/article/catequesis-oracion-papa-francisco-justos/> (2026-03-17)